

FĂRĂ TABU

Buletin informativ

Nr. 9 (119), septembrie 2011

Din cuprins:

Interviu cu Valentin Jora	1
O lecție de viață	2
Sarcina la vârsta adolescentă	4
Viziunea unui tânăr despre școală	4-5
Despre muzică și tineri cu tânăra interpretă Felicia Dunaf	6

Discuții de la egal la egal	7
Anunțuri	8

Valentin Jora-free lancer:

"Făcând o schimbare pentru mine și pentru cei din jur"

Valentin, ești unul dintre tinerii care au reușit să realizeze multe lucruri și să se autoafirme la o vârstă fragedă. Cum au început activitățile tale?

În primul rând nu știu dacă aș putea să spun că am realizat atât de mult, deoarece cred că există întotdeauna loc de mult mai mult :). Însă, am început să "simt" drumul pe care vreau să merg în perioada studiilor la facultate, când am realizat că nu e de ajuns doar să absolvești o instituție superioară de învățământ, ci trebuie să înveți și prin alte metode. Din acel moment am început să fiu atent la diferite oportunități de dezvoltare. Așa mi s-a ivit în față, absolut întâmplător și banal, dacă e să fiu sincer, oportunitatea de a deveni membru AIESEC Chișinău. Acolo am început să văd acele "ferestre" care urmau a fi deschise.

Mulți tineri aleg să fie angajați și să aibă un salariu stabil, tu ai ales ceva diferit. Ce a marcat în mod special activitatea ta și ce te-a făcut să alegi anume această cale?

Hmmm :) Dacă e să vorbim despre faptul cum îmi câștig existența – încă de pe băncile

facultății am decis că vreau să fiu mai degrabă un angajator, decât un angajat (experiența de angajat "gustând-o" încă din clasa a 10-a, când am înțeles că dacă vreau ceva mai mult, trebuie să fac ceva mai mult), chiar dacă îmi reușește de minune și să fiu sub coordonarea cuiva, mă vedeam mai mult coordonând. În plus, încercasem deja și experiența lucrului pe cont propriu, în calitate de fotograf-operator video și am înțeles că partea financiară ca freelancer e mai atractivă decât salariul de angajat, plus – câștigi timp, posibilitate de avansare și scapi de rutină.

Iar dacă vorbim despre remunerarea spirituală – aici voluntariatul ocupă poziția de frunte. Întotdeauna am fost omul care căuta să dea mai mult decât primea și să schimbe ceva spre bine – în societate, în țara noastră și în oamenii care simt nevoia și le pasă de tot ce ne-nconjoară.

Acum doar încerc să combin utilul cu plăcutul și să îmi formez o activitate care să includă toate pasiunile mele. :)

Care este pregătirea ta profesională și în ce mod studiile au marcat mai târziu activitatea ta?

Studii formale: Business și Administrația Afacerilor, ASEM – primele interacțiuni cu antreprenoriatul, managementul, finanțele și alte discipline utile ulterior. Partea mai puțin pozitivă – lipsa practicii relevante și prezența obiectelor inutile. Partea forte – mi-a "făcut din ochi" antreprenoriatul.

Studii neformale (cu ajutorul și prin intermediul voluntariatului): arta de a vorbi în public, managementul echipei, leadership, managementul timpului, managementul riscului, managementul conflictelor și stresului, proactivitate (abia aici am aflat de importanța acesteia), marketing (PR, promovare de diferite genuri), finanțe, vânzări, mentoring. Am coordonat echipe, am coordonat proiecte, am devenit formator (trainer), am făcut parte din echipa de conducere a organizației AIESEC Chișinău și multele alte beneficii, care în comparație cu studiile formale de la facultate, mi-au dat posibilitatea să experimentez practic absolut totul. :)

În ce mod studiile mi-au marcat activitatea? Sincer, facultatea mai puțin, însă are și ea meritele ei, dar oricum mai mult m-a

► influențat voluntariatul, unde am putut înțelege ce activități mă pot face fericit și ce aș vrea să fac pe viitor. Asta e o dilemă pentru mulți, cum era și pentru mine.

Ce părere ai despre activitățile de voluntariat în RM? Crezi că acestea sunt necesare unui tânăr modern?

După ce am investit aproximativ 4 ani în activitățile de voluntariat, pot spune cu certitudine: ele te dezvoltă, te schimbă și cu siguranță se merită.

Sunt necesare tinerilor, dar nu tuturor, doar celor care vor să realizeze ceva mai mult în viață și să lase în urma lor o viață mai bună. Doar că alegeți cu atenție sfera unde vreți să vă dezvoltați, unde vreți să ajungeți.

Ce te-a motivat pe tine să te implici în activități de voluntariat și în e mod acestea au contribuit la dezvoltarea ta profesională?

Ce m-a motivat? Membrii organizației AIESEC Chișinău m-au motivat. Cum? Inițial cu stilul lor de viață ce-l demonstau pe holurile ASEM-ului când promovau recrutarea, căci erau plini de viață, nonconformiști și absolut diferiți de masele studentești. M-a frapat faptul că un tânăr, de aceeași vârstă cu mine, reușea să coordoneze o sală de peste 200 de oameni și o făcea într-un stil foarte interactiv și degajat. Am văzut în față un model și am vrut să fiu și eu așa. :)

Profesional am reușit să găsesc posibilitatea de a realiza orice îmi propun, fie dezvoltându-mă pe mine, fie dezvoltând și pe

alții. Voluntariatul m-a făcut să privesc din alte perspective viața, să apreciez mai multe și să îmi stabilesc un set de valori care mă reprezintă.

În ce domeniu te vezi implicat profesional în timpul apropiat?

În timpul apropiat mă văd implicat în ceea ce am pornit deja să fac. Am hotărât să combin partea de antreprenoriat și cea de voluntariat – făcând o schimbare pentru mine și pentru cei din jur. Cum? Recent am fondat împreună cu 2 prieteni o altă organizație non-profit, "Tendo", care are drept scop sensibilizarea opiniei publice referitor la problemele sociale existente cu ajutorul canalelor media. Ne propunem să facem publicitate socială pe orice cale: video, foto,

O nouă echipă de Y-PEER instruită în Chișinău

În perioada 21- 24 septembrie 2011 a avut loc o nouă instruire pentru educatorii de la egal la egal din Chișinău. Cu scopul de menține și a lărgi echipa educatori de la egal la egal în Chișinău rețeaua Y-PEER cu susținerea Fondului ONU pentru Populație în Moldova, UNFPA au recrutat 14 tineri energici din Chișinău care au participat la un training de 4 zile.

Trainingul a avut loc în incinta Casei Cunoștințelor la Academia de Studii Eco-

nomice din Moldova, iar cei care au instruit noi educatori de la egal la egal sunt la fel

membri echipei Y-PEER, în așa mod am realizat un adevărat schimb de informații după principiul de la egal la egal. Urmează ca tineri selectați și instruiți pentru a fi membri Y-PEER să se implice active în activitățile rețelei și să contribuie la dezvoltarea ei.

O lecție de viață

Întotdeauna trebuie să ne gândim la lucrurile importante din viață. Iată o minunată poveste despre viață și nu numai.

Un profesor de filozofie stătea în fața studenților săi având câteva obiecte pe catedră.

Când a început ora, fără să spună un cuvânt, a luat un borcan mare și a început să-l umple cu pietre având diametrul de aproximativ 5 cm.

Apoi, i-a întrebat pe studenți dacă borcanul este plin. Toți studenții au fost de acord că borcanul este plin.

Apoi, a luat o cutie cu pietricele și le-a turnat în borcan, scuturându-l ușor. Desigur, acestea s-au rostogolit printre pietrele mari și au umplut spațiile rămase libere.

I-a întrebat din nou pe studenți dacă borcanul este plin. Au

fost din nou de acord că este plin, și au zâmbit.

Profesorul a luat o cutie cu nisip pe care l-a turnat în borcan, scuturându-l din nou. Desigur, nisipul a umplut spațiul rămas liber.

- Acum, spuse profesorul arătând spre borcan, este cu adevărat plin. Vreau să vă spun că acest borcan reprezintă viața noastră. Pietrele mari sunt lucrurile importante: familia, partenerul, sănătatea și copiii noștri, lucruri care, chiar dacă totul este pierdut, și numai ele au rămas, viața noastră tot ar fi completă. Pietricelele sunt celelalte lucruri care contează: slujbă, casă și mașină. Nisipul reprezintă lucrurile mici, care completează restul.

Dacă puneți în borcan mai întâi nisipul, nu mai rămâne loc

pentru pietrele mari și pentru pietricele.

La fel se desfășoară și viața voastră: dacă vă consumați timpul și energia cu lucrurile mici, nu veți avea niciodată spațiu pentru lucrurile importante.

Fiți atenți la lucrurile care sunt esențiale pentru fericirea voastră.

Jucați-vă cu copiii voștri, faceți-vă timp pentru controale medicale, duceți-vă partenerul la dans.

Vă rămâne mereu destul timp să mergeți la serviciu, să faceți curat în casă, să dați o petrecere sau să duceți gunoiul.

Aveți grijă de pietrele mari în primul rând, de lucrurile care într-adevăr contează.

Stabiliți-vă prioritățile! Restul... este doar nisip."

După ce toată lumea a fost

de acord că profesorul umpluse borcanul și dăduse lecția de viață, părea că nimic nu mai poate fi spus.

Profesorul luă două căni de cafea și le turnă în borcan, care deși plin, absorbi întreaga cantitate de lichid, printre pietre, pietricele și nisip.

- Acum este într-adevăr plin, spuse profesorul.

Unul dintre studenții săi întrebă ce înseamnă cele două căni de cafea.

- Mă bucur că ai întrebat, răspunse profesorul. Asta nu înseamnă decât, că oricât de plină ar părea viața voastră, întotdeauna este timp pentru două căni de cafea, împreună cu un prieten!

Elena Cechina, Responsabil de comunicare și media în cadrul rețelei Y-PEER
Sursa: autor necunoscut

flash mob-uri, expoziții și alte metode creative. Vom face acest lucru până o să dobândim experiență vastă în domeniul media și ulterior vom putea pași, cu o echipă solidă, și în mediul comercial.

Care sunt calitățile pe care crezi că trebuie să le posedă un tânăr pentru a se încadra cu ușurință în câmpul muncii?

Ambiție, perseverență, să fie implicat în activități extracurriculare cu implicare profesională și să aibă mai multă experiență decât colegii lui/ei.

Crezi că tinerii din RM se deosebesc de tinerii din alte țări? De ce?

Da, cu siguranță se deosebesc. În primul rând tinerii noștri sunt mai activi. Apoi sunt multilateral dezvoltăți și au un potențial mult mai mare decât tinerii din alte țări. De ce? În primul rând pentru că suntem la răscrucea puterilor globale (Europa, Rusia sau fosta URSS) și deoarece suntem o țară în curs de dezvoltare – asta ne impune să vorbim mai multe limbi, să facem mai mult pentru a dobândi ceva ce în alte țări se obține mai ușor și, astfel, automat devenim mai rezistenți. În plus la noi mai domină valori pure, după părerea mea, ca de ex. oamenii sunt mai deschiși, mai ospitalieri și mai harnici. Poporul nostru știe să muncească și știe să se distreze. :)

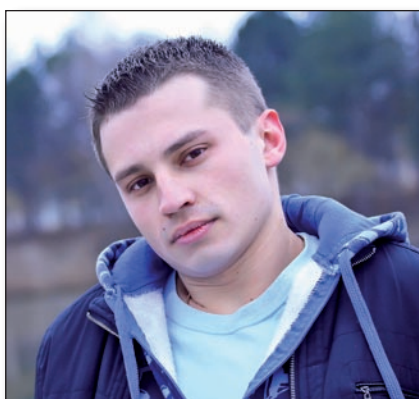
Care a fost secretul succesului tău și ce te-a ajutat cel mai mult? Cine au fost oameni care te-au susținut și te-au încurajat?

Iarși am să accentuez că nu pot afirma că deja am dobândit succesul, însă tot ce am realizat până acum, se datorează unor alegeri corecte: ale cărților pe care le-am citit, ale oamenilor pe care i-am urmat, ale informației pe care am primit-o sau am filtrat-o și ale activităților pe care le-am făcut. Oamenii care m-au susținut și încurajat sunt cei care au crezut în mine și m-au motivat să merg mai departe spre scopul meu – prietenii, mentorii neoficiali, cât și părinții. De multe ori unii nici nu-și dădeau seama că o fac, dar pe mine acest lucru mă propulsa oricum.

Ca orice tânăr din secolul XXI bănuim că ai și călătorit mult. Ți place să călătorești? Care țară te-a impresionat cel mai mult și de ce?

Încă nu am călătorit într-atât de mult, dar mi-am setat drept scop să recuperez acest lucru în viitorul apropiat, căci am o pasiune deosebită pentru vizitarea țărilor străine. Este unul dintre visele mele prioritare, de a călători cât mai mult. Până în prezent am vizitat doar : România, Rusia, Ucraina și Turcia. Dintre care: Turcia m-a impresionat prin locurile exotice, iar România prin locurile istorice.

Bănuim că nu prea ai timp liber, însă distracția rămâne a fi ceva necesar unui

Nume și Prenume: Valentin Jora
Anul și data nașterii: 18 iulie 1986
Localitatea de origine: Chișinău
Semn zodiacal: Rac
Cartea preferată:
 "De la idee la bani" Napoleon Hill
Studii: Business și Administrarea Afacerilor, Academia de Studii Economice din Moldova
Motto: Explore. Dream. Discover.
Ești implicat într-o relație?
 Momentan nu.

tânăr. Cum obișnuiești să te distrezi?

Nu-mi place să am timp liber, căci ori-când găsesc cu ce să-l umplu, chiar și cu aceeași distracție sau odihnă:) Distracția pentru mine poate fi de diferite feluri – întâlniri cu prietenii în diferite circumstanțe, unde râdem mult; degajarea totală a energiei la discotecă; organizarea diferitor petreceri cu tematici specifice la cineva acasă; organizarea surprizelor la zilele de naștere ale prietenilor și, nu în ultimul rând, sporturile extreme sau alte posibilități de a-ți exploda adrenalina. Am planificat în viitorul apropiat să sar cu parașuta, să fac bungie jumping și rope jumping, să zbor cu parapanta și altele.

Cine sunt prietenii tăi și cât de mult contează prietenia pentru tine?

Prietenii mei sunt/pot fi oamenii cu deosebite valori morale și de viață: oamenii care știu să aprecieze frumosul, să te susțină și să te certe la momentul potrivit, oamenii creativi, oamenii talentați, oamenii muncitori, oamenii cu suflet mare, poate chiar nebunatici și fără limite, oamenii care știu ce vor și merg spre realizare și nu în ultimul rând oamenii care te pot ajuta în orice situație. Pentru mine prietenia e ceva cu totul deosebit, nu oricine poate primi acest "titlu" din partea mea, dar dacă îl primește, trebuie să știe sigur că ceea ce îți oferă va primi de minim 2 ori înapoi. Pot să mă mândresc, căci am mai mult de 10 prieteni la moment și pot conta pe mine oricând, iar eu pot conta pe ei, nu doar când este vorba de distracție. Sper doar că împărtășim aceleași sentimente și eu sunt în lista lor de oameni "aleși" (cel puțin în față îmi spun că e așa).

Ce rol are familia în viața ta, cât de mult timp oferi celor dragi și cum îți vezi viitoarea ta familie?

Familia cu siguranță influențează viața oricui. În cazul meu familia a fost un exemplu de frumos, de stimă și înțelegere și de lecții de viață. Acum, căci deja nu mai stau împreună cu familia, aș vrea să pot petrece mai mult timp cu ei. Viitoarea familie mi-o închipui ca una model: unde părinții se iubesc neconținut, copiii se mândresc de părinții lor și părinții de copii. Un loc unde domină armonia, dezvoltarea continuă și zâmbetul pe buze.

Care este mesajul cu care vii către tinerii noștri?

Experimentați cât mai multe activități, găsiți-o pe cea care vă reprezintă și vă face fericiți și construiți-vă viața în baza ei, restul va apărea pe parcurs.

Întrebări Fără Tabu:

La ce vârstă ai avut prima experiență sexuală? Cum a fost?

OPA! :) Am un răspuns posibil diferit de cel al mulțimii, dar prima experiență sexuală am avut-o la 12 ani – nu știu dacă e de bine sau nu. A fost WOW, ca pentru vârsta aia. Mai multe detalii nu dau.

Ce părere ai despre egalitatea gender și cum vezi femeia în societatea noastră?

Părerea mea e că toți suntem egali, mai ales când e vorba de egalitatea gender. Femeia în societatea noastră ar trebui să fie ambițioasă, să lupte pentru ce-i aparține și să spargă stereotipurile care o prezintă în poziții dezavantajoase.

Știi să gătești?

Oooo, daaa. E una dintre pasiunile mele. Îmi place să "vrăjesc" la bucătărie, să experimentez și, pur și simplu, să gătesc cu/pentru cineva apropiat sufletului. Până în prezent de orice m-am apucat, mi-a reușit.

De ce crezi că are nevoie un cuplu pentru a forma o familie sănătoasă?

Mulți vor spune că o familie sănătoasă se bazează pe dragoste, ceea ce e corect, dar eu am să spun că dragostea se întărește cu: empatie, sinceritate, prietenie, răbdare, cedare, atenție unul față de celălalt, surprize plăcute și cât mai dese, motivare reciprocă, timp pentru a-și face de cap, interese și viziuni comune și senzația libertății de care au nevoie fiecare.

Crezi că este importantă educația sexuală pentru tineri?

Da. Educația sexuală ar soluționa, probabil, probleme de gravitate prematură, molipsirea cu boli infecțioase transmisibile sexual și pur și simplu ar contribui la crearea unor valori pe care se bazează o viață sexuală.

Sarcina la vârsta adolescentă

Sarcina și maternitatea la vârsta adolescentă a fost ceva normal de-a lungul istoriei omenirii, însă în societatea din prezent se recunoaște dreptul și necesitatea tinerelor fete de a-și continua educația, pentru a obține independență financiară. Adolescența este o perioadă în care maturizarea nu este completă și tinerii dau de multe ori dovadă de ignoranță în privința unei activități sexuale sau a unei relații intime responsabile. Sarcina la vârsta adolescentă este în primul rând o "plagă" socială, dar care poate avea și grave consecințe medicale.

Impactul psihosocial al unei sarcini în adolescență

În majoritatea cazurilor, vestea sarcinii vine "pe nepregătite" pentru adolescentele care în primul rând își fac griji despre "ce o să zică mama, mai ales tata; o să mă dea afară din casă" etc. De multe ori, însă, această temere provine din gândirea copilărească a tinerei și nu are temeie real, însă demonstrează faptul că sarcina la vârsta adolescentă este o traumă psihică majoră. În plus, unele fete se confruntă cu pierderea legăturii cu tatăl copilului sau cu familia, cu renunțarea la studii, fie renunță la educație din proprie voință, adoptând o gândire de "eșec inevitabil în viață".

Fără educație tinerele sunt condamnate la un statut financiar foarte scăzut și, conform studiilor, căsniciile încheiate în adolescență au mai mari șanse să se încheie cu un divorț. Copiii mamelor adolescente se pot confrunta cu probleme de adaptare socială pe termen lung – rezultate școlare slabe, sărăcie, boli mentale sau fizice. Problemele apărute odată cu sarcina în adolescență se răsfrâng și asupra familiei tinerei fete – frați mai mici și părinți. Frații ajung de multe ori să fie dădace pentru copiii adolescentelor și sunt înclinați să urmeze exemplul surorii mai mari.

Riscuri de sănătate pentru adolescenta însărcinată

Riscurile de sănătate asociate cu sarcina în adolescență nu se datorează atât vârstei tinere a mamei, cât condițiilor psihosociale și fizice în care decurge sarcina. Doar la adolescentele-mame cu vârsta de până la 15 ani problemele de sănătate se datorează cu preponderență vârstei biologice fragede.

Tinerele adolescente care rămân însărcinate sunt predispușe la o serie de probleme medicale – între 11 și 16 ani organismul este în continuă dezvoltare și structura osoasă nu este încă maturizată. Acest lucru poate duce la traumatizarea și rănirea coloanei vertebrale și a oaselor pelviene, ceea ce înseamnă un posibil handicap pentru viața întreagă. Afecțiunile relaționate cu sarcina în adolescență sunt anemia, infecțiile cu transmitere sexuală, hemoragia postnatală și bolile psihice. Adolescente care au născut sunt predispușe la apariția depresiei postnatale.

Sarcina și nașterea reprezintă un stres imens pentru un organism tânăr, aflat în formare. În plus, multe dintre tinerele mame nu au parte de îngrijire medicală, cel puțin în primele luni de sarcină, fie pentru că sunt speriate, nu își dau seama că sunt însărcinate, fie pentru că pur și simplu nu acceptă realitatea. În fiecare an, în lumea întreagă, aproximativ 2, 5 milioane de adolescente suferă o întrerupere de sarcină în condiții de sănătate precare.

Riscuri de sănătate pentru bebelușul unei adolescente

Sarcina în perioada adolescenței nu este periculoasă doar pentru mamă, ci și pentru bebeluș, acesta fiind de cele mai multe ori "sortit" să se nască prematur, cu o greutate mai mică decât normalul sau cu defecte congenitale. De multe ori nou-născutul nu supraviețuiește, iar în caz contrar prezintă un risc crescut pentru apariția unor afecțiuni fizice sau mentale pe termen lung. Rata mortalității la naștere sau în prima săptămână de viață este cu 50% mai mare la bebelușii cu mame adolescente decât la cei având mame cu vârsta de 20-29 ani.

Dacă mama este infectată cu o boală cu transmitere sexuală, afecțiunea se poate transmite bebelușului, cu consecințe dezastruoase. Totodată, adolescentele sunt mai predispușe la consum de tutun și alcool în timpul sarcinii, precum și la o alimentație nesănătoasă, ceea ce poate

duce la îmbolnăvirea fătului. Bebelușii născuți cu o greutate mică au un organism imatur, își controlează cu dificultate temperatura și zahărul în sânge, sunt predispuși la retard mintal și prezintă risc crescut de deces.

Factori care contribuie la apariția sarcinii în adolescență

Adolescente devin mature din punct de vedere sexual cu aproximativ 4 - 5 ani înainte de a deveni mature emoțional și intelectual. Acest fapt, dar și lipsa educației sexuale în familie și în școală poate explica în mare măsură fenomenul sarcinii în perioada adolescenței.

Sunt mai predispușe la apariția unei sarcini adolescentele care:

- încep să aibă întâlniri cu parteneri de sex opus de la o vârstă fragedă;
- renunță la școală;
- cresc într-un mediu socio-economic foarte sărac;
- au fost victimele unui abuz sexual;
- nu se implică în activitățile școlare, sociale sau familiale;
- au o stimă de sine foarte scăzută și cred că nu au șansa la succes în viață;
- consumă tutun, alcool sau alte substanțe halucinogene.

Caracteristicile vârstei adolescente reprezintă "capcane" perfecte pentru o sarcină nedorită – tinerii nu au încă o gândire matură și nu sunt capabili să ia decizii corecte, în funcție de consecințele comportamentului lor; adolescentul are de multe ori o imagine deformată despre realitate, crezând că este "invincibil" și că nu i se poate întâmpla nimic rău, tocmai lui. Unele fete sunt afectate de stări depresive și au o nevoie crescută de intimitate și afecțiune. Sunt și mulți tineri care nu știu, sau nu folosesc în mod corect mijloacele de contracepție.

Factori care pot scădea riscul apariției unei sarcini în adolescență

Premisele unei vieți sexuale sănătoase la adolescenți sunt:

- Accesul la educație sexuală în cadrul familiei și în școală, comunitate.
- Accesul la metodele de contracepție și la măsurile de prevenție și tratament al bolilor cu transmitere sexuală.
- Un mediu de dezvoltare sigur, fără exploatare și abuz, și comunicare deschisă cu părinții.

Viziunea unui tânăr despre școală

Motto: "Dacă nu există ferestre, ele trebuie inventate"

(M. Sorescu)

Școala – șansă sau regres?

Școala reprezintă mecanismul de bază al creării unei personalități, al formării elevului ca univers de idei, aspirații, reușite. Sub diverse forme, în diferite etape de dezvoltare, la intervale de timp mai mici sau mai mari, conceptul de „școală” a revoluționat lumea, a împins înainte firul științei, al evoluției umane. Dacă medicina a tratat omenirea de diverse maladii, atunci școala a tratat-o de indiferență, analfabetism, ignoranță, pasivitate. Ca instituție, această „fabrică” de caractere este una din cele mai complexe edificii existente într-o societate.

Deși îi este recunoscută importanța, fiind mediatizată, discutată, analizată, școala poartă în buchetul său de semnificații și reacții triste, amestecate cu certitudinea că este loc de mai mult, la toate nivelele de funcționare. Odată cu focalizarea atenției asupra spațiului european, care oferă un model pregnant în context educațional, a apărut tendința adaptării școlii naționale la asemenea standarde. Or, altfel spus, este necesară o reformă semnificativă la nivel național, care va aclimatiza toate instituțiile de învățământ la valorile europene, creând o școală a viitorului, o școală europeană, o școală performantă. Deși aspectele tehnice sunt mai vizibile, voi începe cu enunțarea unei probleme deosebit de importante în relația profesor-elev. O școală europeană va asista elevii în procesul de învățare, oferindu-le dotările necesare, dar lăsându-i să descopere de unii singuri, să se definească, evitând predarea materiei școlare ca pe un fragment auditiv, cerând, ulterior, reproducerea acestuia. Din păcate, consecințele acestei probleme, des întâlnite în sistemul de învățământ autohton, duc la o inevitabilă îngustare a orizontului propriu, la lipsa abilităților creative, la denaturarea personalității. În strânsă legătură cu acest fenomen se află o altă reminiscență a trecutului, din păcate, omniprezentă. Este vorba despre lipsa liberei alegeri a obiectelor de studii, prerogativa esențială a școlii europene. Odată pătruns de universul mai multor discipline, elevul își dezvoltă o pasiune/atracție pentru unele dintre ele, sentiment denaturat, ulterior, de o repartizare uniformă, plată, de un orar extrem de complex, dar ineficient. Astfel, elevul studiază foarte multe disci-

pline, rămânând, în final, cu noțiuni generale, dar cu un gol substanțial în domeniul preferințelor sale, care au fost sufocate de sistem. Este binecunoscut faptul că creierul uman are anumite zone de eficacitate înaltă, acestea fiind, în esență, materiile în care un individ poate excela, surprinde, manifesta talente deosebite. O instituție de învățământ europeană se va concentra anume pe aceste domenii, ele fiind „biletul de succes” al elevului la scara maturității. Uniformizarea abilităților, impunerea unor discipline, creează un gol în dezvoltarea integră a unei personalități. În același timp, elevul trebuie privit ca potențial și nu ca vârstă, criteriul principal de apreciere fiind cunoștințele, utilizarea lor. O practică non-europeană, dar frecventă este tratarea elevului ca pe o ființă inferioară, subjugată de autoritatea dascălilor. Devenind obiectul unor tratamente inegale, elevul își pierde entuziasmul, deoarece devine mult prea intimidat de zidurile construite în jurul său, pe care stă, nuanțat marcată, limita de trecere. O asemenea perspectivă contrazice valorile europene, întrucât acestea semnifică libertate, comunicare, dezvoltare fără frontiere.

În spectrul dezvoltării se încadrează o altă carență vizibilă a sistemului de învățământ național. Este vorba despre copiii dotați, marca unei țări, a unei culturi, care sunt vizibil strâmtorați de pereții unei strategii învechite, a unui proces de învățare ce nu le oferă perspective de creștere, șansa performanței, a auto-depășirii. Deși înzestrările lor sparg hotarele vârstei, aceștia sunt nevoiți să frecventeze cursuri inferioare pregătirii lor, neavând posibilitatea de a se concentra, de a progresa în ariile lor de interese. O școală europeană nu și-ar permite luxul pierderii inteligenței, ea fiind flexibilă și accesibilă tuturor copiilor, încadrându-i eficient în activități, promovându-i, fiind conștientă de valoarea lor. De aici și noțiunea de „european”, care, îmi place să cred, înseamnă

mai mult decât un spațiu geografic, mai mult decât o iluzie naivă, înseamnă posibilitate și ideal, valori spre care trebuie să tindem.

Ne confruntăm cu o problemă de mentalitate, care, cred eu, ia proporții considerabile. Deși simțim galopul progresului, fundamentul școlii naționale este cimentat de idei învechite și principii depășite, care nu fac decât să contureze și mai pronunțat goluri substanțiale, a căror prezență încercăm să o negăm/mușamalizăm, cu seninăta.

Pentru depășirea acestei probleme, mi-am pus ca scop realizarea unui plan de acțiuni, care ne vor apropia de idealul unei școli a viitorului, o școală a elevilor, o școală a noastră.

Pentru început, voi lansa ideea unei instituții școlare egale, în care „democrația” nu este doar un cuvânt decorativ, ci un adevăr confirmat. Elevul și profesorul vor percepe procesul educativ ca pe un parteneriat de succes, rezultativ sub toate aspectele. Elevii își vor respecta obligațiile, fiindu-le acordate drepturi și posibilități de afirmare egale. Sistemul de notare va suferi schimbări radicale. Inevitabil, acesta trebuie să se bazeze pe obiectivitate, manifestată în orice situație. Astfel, împrumutând modelul unor sisteme de învățământ experimentate (Franța, Germania, Belgia), vom purcede la afișarea notelor/rezultatelor în format electronic. În consecință, notele vor putea fi accesate de elevi și părinți în orice moment, fără apariția unor incomodități. Prin implementarea acestei idei, vom evita disconfortul psihologic, pe care îl resimt mulți elevi, care nu se pot ridica la performanța colegilor lor, ei fiind descurajați de efectele anunțării notelor în public.

Un alt aspect deosebit de important este posibilitatea alegerii. Elevii își vor concentra atenția asupra unor arii curriculare care îi reprezintă, urmând cursurile respective mult mai frecvent, efortul lor fiind mult mai consistent, productiv. Deși, ca concept, ideea dezvoltării multilaterale ne încântă, trebuie să recunoaștem că ea nu este una funcțională. Lucrul pe care îl prezenta în perioada comunistă, este, acum, acoperit de praful unui timp apus. Într-o epocă a dezvoltării informaționale, în care știința evoluează în fiecare secundă, șabloanele nu își mai au locul.

Resursele creează performanță. Ne

Despre muzică și tineri cu tânăra interpretă Felicia Dunaf

Când am telefonat-o pe Felicia să îmi acorde un interviu, mi-a spus cu vocea caldă că mă așteaptă la un ceai, să discutăm într-o atmosferă caldă și armonioasă. Așa a și fost .

Felicia Dunaf. Este elevă în clasa X-a la Liceul Teoretic Româno-Englez „Ion Creangă” din capitală. Studiază într-o clasă cu profil muzical. Este deținătoare a mai multor trofee și premii la concursuri naționale și internaționale. Câștigătoarea premiului III la Festivalul „Faces of Friends” Cahul, Premiului Mare la secțiunea „Copii” din cadrul Festivalului Internațional „Două inimi gemene” (Chișinău, 2010), premiul I (secțiunea maturi) la Concursul tinerelor talente „Colibri” (Los Angeles, SUA, 2009), locul II la Concursul Internațional „Micul Prinț” (Chișinău, 2007), locul III la Concursul internațional de Muzică „Ceata lui Pițigoi” (Galați, România, 2008).

„Sunt la etapa când gust din plin tinerețea și adolescența, mai ales. Am cunoscut tineri din diferite țări în urma multor călătorii. Am vizitat țări precum România, Ungaria, Austria, Rusia, Franța, America, iar acolo ei sunt mai degațați, mai liberi, mai optimiști. Zâmbesc

larg și din toată inima.” Apreciază tinerii care sunt inteligenți, care iubesc să învețe și să descopere noi lucruri.

„Tinerii nu comunică cu părinții lor” crede Felicia. Din păcate, în societatea noastră ei nu sunt văzuți ca niște prieteni, mai degrabă ca niște oameni care știu să țină morală și să pedepsească. „Mama și tata trebuie să fie cei mai buni

prieteni pentru copiii lor. Să îi asculte, să îi povățuiască. Părinții mei mă susțin în tot ceea ce fac, doar dacă eu muncesc pentru ca visele mele să se realizeze.” Tot ea mai crede că adolescenții noștri sunt inhibați, nu prea au inițiative și de multe ori așteaptă ca altcineva să facă primul pas pentru ei. „Eu sunt pentru egalitate între tineri. Nu îi suport pe cei fițoși, care își dau aere de mari vedete în fața unora mai modești. Toți suntem egali.”

„Am o cunoștință a cărei mamă a decedat. E singură acum, doar cu tatăl ei. Îi este greu. S-a schimbat mult. Nu mai este sociabilă”. Felicia spune că la noi nu prea sunt priviți cu ochi buni psihologii, iar serviciile lor ar trebui să fie mai promovate. „Eu cred că societatea noastră când aude de cuvântul psiholog, îl asociază pe cineva care tratează boli de cap”. Ea apreciază tinerii care investesc în propria persoană. „Pe lângă faptul că îmi dedic o parte din timp lecțiilor și muzicii, îmi place să merg la sala de fitness. Sunt mereu pentru sănătate”.

În rest, îi place enorm noul colectiv de la școală, și spune că a mai pășit o treaptă spre maturitate, iar acest lucru o face și mai responsabilă!

Autor: Iuliana Mămăligă

► vom convinge de acest lucru dotând laboratoarele cu utilajele tehnice necesare. Este aberant să asimilezi o cantitate de informație, fără a-i vedea aplicabilitatea în viața de zi cu zi. Elevii nu trebuie percepuți ca niște carduri de memorie, ci ca niște ființe raționale, care fac conexiuni, analizează, dezbate. Studiarea unui element biologic se va realiza prin vizualizarea lui la microscop, analiza unui proces din fizică se va efectua prin intermediul unor utilaje capabile să simuleze efectul. Istoria, geografia, chimia, precum și alte discipline, vor fi puternic susținute de demonstrații, excursii, cercetări. Astfel, randamentul studiului va crește substanțial, informația fiind condensată sistematic, logic, fundamental.

Dincolo de aspectul academic, o școală europeană va avea un

program inedit în diferite domenii: sport, artă, teatru, literatură, etc. Fiind reprezentate sub forma unor cluburi școlare, aceste activități vor întări spiritul interactiv al elevului. Conform unor studii de specialitate, activitățile extrașcolare influențează într-o manieră decisivă performanța academică a elevilor, ei dobândind deprinderi esențiale în procesul de învățare. Entuziasmul, spiritul de echipă, viziunea personală, sunt doar câteva dintre rezultatele acestor activități. În același timp, prin participarea echipelor școlare la competiții, școala își formează o identitate nu doar în comunitatea locală, ci și în plan național.

În perimetrul acestor rânduri, am enumerat doar câteva dintre caracteristicile indispensabile a unei școli a viitorului. Aceste acțiuni vor accelera evoluția generației în creștere, oferindu-i șansa

succesului. S-ar putea să fie doar o iluzie, dar gândurile pe care le-am înșirat nu au doar un ambalaj declarativ. Ele sunt o certitudine de care, inevitabil, ne vom ciocni. Dacă îi acceptăm sau nu venirea, depinde de noi. Cu siguranță, resursele economice știu să ne tempereze speranțele și visele, elanul nostru adolescentin fiind încâtușat de realitate. Să nu disperăm, însă! Adevăratele schimbări nu au fost realizate de guverne, ci de oameni, în cazul dat de elevi și profesori. Dacă astăzi vom gândi altfel, mâine vom acționa altfel, dacă astăzi ne vom conștientiza limitele, mâine le vom putea depăși. Vă îndemn să construim cărămidă cu cărămidă, cuvânt cu cuvânt, suflet cu suflet, școala noastră. Să o decorăm cu inteligență și entuziasm, cu încredere și respect, să o ținem în palme până va lua proporții reale. „European” este adjectivul de care avem nevoie. Substantivul, însă, e în noi.

Autor: Mihai Mogâldea, elev clasa XI, Liceul Academiei de Științe, membru Y-PEER

Întrebări și răspunsuri cu educatorii de la egal la egal

Există o vârstă limită pentru dezvirginare? Mihai, 17 ani

Câteodată, și este valabil în mod special pentru băieți, există un soi de "presiune" în jurul noțiunii de dezvirginare. Cert este, însă, că nu există o vârstă limită sau potrivită pentru aceasta. Lucrul cel mai potrivit este următorul: urmează-ți ritmul și nu-i lăsa pe ceilalți să te influențeze.

Este dureros, pentru fete? Svetlana, 17 ani

Penetrarea care provoacă ruperea himenului, produce o durere mai mare sau mai mică. Câteodată himenul se poate rupe mai repede, lucru frecvent la fetele care fac sport. În acest caz, durerea este infimă. Unele himene, mai închise, se perforază mai greu, ceea ce explică senzațiile dureroase. Durerea diferă de la caz la caz, de la fată la fată.

Dacă nu te-a sărutat niciodată nimeni, este indicat să-ți pierzi virginitatea fără să fi trecut prin aceasta etapă? Mihaela, 14 ani

În primul rând, un raport intim trebuie să vină atunci, când sunt ambii cu adevărat pregătiți. Ceea ce ar însemna să se cunoască pe sine și reciproc, să se respecte, să aibă sentimente unul pentru celălalt.

În dragostea fizică, preludiul este extrem de important. A te săruta, înseamnă a privi, a recunoaște. Nu poți avea un raport satisfăcător, dacă nu încerci să-l descoperi pe celălalt.

Este indicat să experimentezi totul cu ocazia primului raport sexual sau trebuie să rămâi "soft"? Mircea, 18 ani

Înainte de primul raport fiecare trăiește o seamă de fantezme. În special băieții visează să experimenteze totul. Dacă acestea pleacă de la o dorință reciprocă, poate e ok. Însă oricum, la primul raport ești un pic mai naiv, mai stângaci și este un lucru perfect normal. Nu e neapărat să vrei să faci performanțe.

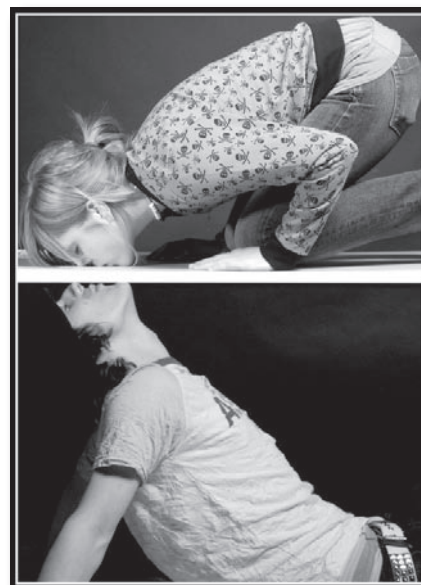
Când faci prima dată dragoste, trebuie să-ți iubești partenerul/partenera? Ion, 16 ani

Totul depinde de ceea ce înțelegi prin "iubire". Tandrețea, afecțiunea, le permite partenerilor să se simtă mai în largul lor și, da, ar fi indicat. Este mult mai bine să ai toate șansele de partea ta pentru ca acest raport să se petreacă cât mai bine.

Ce trebuie să credem despre băieții specializați în dezvirginări? Daniela, 17 ani

La bărbați acesta se numește complexul lui Pygmalion. Pygmalion era un sculptor care s-a îndrăgostit de creația sa. Pentru acești bărbați, dezvirginarea partenerii este sinonimă cu afirmația "Sunt primul, eu am făcut-o femeie!". Este un lucru egoist, pentru că ei nu încearcă decât să-și fleteze egoul.

Cum te pregătești în vederea zilei X? Margareta, 18 ani

Mai întâi trebuie să vă cunoașteți, să știți cum sunteți făcuți. Însa cel mai important lucru este încrederea reciprocă și să nu încercați cu orice preț performanța.

Care sunt contraceptivele potrivite pentru prima dată? Roman, 17 ani

Un singur cuvânt de ordine: folosiți prezervativul. În aceste timpuri este mijlocul cel mai bun să te ferești de ITS (HIV/SIDA, herpes, ciuperci, hepatite, treponemă și altele), evitând în același timp riscul unei eventuale sarcini nedorite.

Dacă este un eșec, trebuie neapărat să te desparți de partener? Lidia 16 ani

Prima dată nu trebuie să te aștepti la o reușită completă. Și nu, asta nu înseamnă că trebuie să te desparți de partener. Dimpotrivă, dacă pe parcursul timpului partenerii nu se potrivesc din punct de vedere fizic, trebuie să stea de vorba.

Dacă este minunat, trebuie să te căsătorești cu partenerul? Angela, 17 ani

Dacă chiar te înțelegi bine cu persoana respectivă, de ce nu? Însă nu acesta ar trebui să fie motivul principal care să ducă la un asemenea pas. Nu trebuie să uiți că noțiunile de "plăcere" și "dorință" sunt foarte diferite de ceea ce vehiculează cuvântul "căsătorie". Nu îți petreci viața făcând numai dragoste, deci este nevoie de mai mult decât o potrivire fizică pentru a construi o relație pentru o viață cu cineva.

*Pagină îngrijită de Elena Cechina,
Responsabil de comunicare și media
în cadrul rețelei Y-PEER*

• OPORTUNITĂȚI, ANUNȚURI •

Tinerii promovează schimbarea prin imagini la tema migrației și diversității FILMEAZĂ! PREZINTĂ! SCHIMBĂ!

Concursul Foto și Video PLURAL+ Moldova 2011 oferă tinerilor din întreaga Moldova șansa de a-și exprima opiniile ce țin de migrație și diversitate, promovând schimbările pe care și le doresc.

Chișinău, 27 Mai 2011 - Alianța Civilizațiilor (Inițiativa ONU) și Organizația Internațională pentru Migrație (OIM), în parteneriat cu Guvernul Republicii Moldova și Organizația Națiunilor Unite în Moldova au plăcerea de a invita tinerii din întreaga Moldova să participe la Concursul Foto și Video PLURAL + MOLDOVA 2011 exprimându-se pe marginea subiectelor ce țin de migrație și diversitate.

Deja al treilea an consecutiv PLURAL + MOLDOVA susține generația tânără în eforturile ei de a aborda teme precum integrarea, identitatea, diversitatea, drepturile omului și coeziunea socială, recunoscând astfel rolul tinerilor drept catalizatori ai schimbărilor sociale în lumea în care trăim, deseori marcată de segregare, izolare și intoleranță. Într-o societate în care aproape fiecare familie este afectată de fenomenul migrației, o societate multietnică marcată de multilingvism și o varietate bogată de culturi, vocile și opiniile tinerilor pe marginea migrației și diversității sunt deosebit de importante.

Anul acesta, PLURAL + MOLDOVA deschide ușile și amatorilor de fotografie, încurajând tinerii să-și împărtășească prin operele lor fotografice gândurile, experiențele și opiniile privind migrația și diversitatea. Campania de promovare a PLURAL+MOLDOVA 2011 a demarat la data de 26 mai, în cadrul Festivalului Internațional de Film Documentar CRONOGRAF 2011, în parteneriat cu OWH Studio.

La concursul Foto și Video PLURAL+MOLDOVA 2011 pot participa tinerii cu vârste cuprinse între 9 și 25 de ani. Concursul oferă doritorilor de a participa două opțiuni de a participa: secțiunea Foto și secțiunea video. Astfel, tinerii din Moldova sunt încurajați să prezinte fie 1/ o scurtă înregistrare video (1-5 minute) de orice stil sau gen (desen animat, film documentar, scenetă) sau 2/ un set de trei fotografii care să reflecte gândurile, opiniile, întrebările și sugestiile lor pe marginea subiectelor menționate, precum și să promoveze coexistența benefică și agreabilă în diferite contexte sociale, culturale, religioase, etc.

Materialele Foto și Video pentru concurs pot fi depuse până la data de 15 noiembrie 2011. Ceremonia de Premiere va avea loc la data de 16 decembrie, evenimentul fiind dedicat Zilei Internaționale a Migranților marcată la 18 decembrie, precum și a celei de-a 60-a Aniversare a OIM.

Pentru mai multe informații privind posibilitățile de participare, regulile și procedurile concursului și altele, vă rugăm să accesați www.iom.md sau să ne contactați pe adresa pluralplus@gmail.com. Vizitați grupul nostru PLURAL + pe Facebook! Vă invităm să vedeți și lucrările participanților edițiilor din 2009 și 2010 ale Concursului pe www.youtube.com/iommoldova.

Concurs video național "Filmul și Apa"

Secretariatul Internațional pentru Apă (SIA) în parteneriat cu Solidaritate Europeană pentru Apă în Moldova (SEAM) invită tinerii din Moldova cu vârstele cuprinse între 17 și 30 de ani să trimită un filmuleț de maxim 1 minut la tema apei.

Ediția națională a concursului Filmul și Apa în Moldova, cu tema „Moldova și Apa

Ei” este o invitație adresată tinerilor pentru a trimite un mesaj puternic, clar și concis privind problemele apei și sanitației din țara lor întru sensibilizarea publicului larg.

Concursul Filmul și Apa face parte din Evenimentele Internaționale cu genericul “Apa și Filmul” (EIAF), care se vor desfășura în martie 2012, în timpul celui de-al 6lea Forum Mondial al Apei (Franța).

Termenul limită de participare la ediția din Moldova este 31 octombrie 2011!

Concursul Filmul și Apa, ediția din Moldova este organizat în cadrul proiectului Efectul Fluturului, un proiect de solidaritate internațional pentru apă, care va implica mai mult de 10000 de oameni din întreaga lume.

Pentru înregistrare și mai multe detalii

<http://www.riec-iwfe.org/fr/videeau/editia-din-moldova>

Contact: Galina Cazimir, director SEAM, galina.cazimir@see-swe.org, tel. 0 22 350326

Sursa: civic.md

Buletinul informativ „FĂRĂ TABU” este editat cu sprijinul financiar UNFPA și contribuția membrilor rețelei de educatori de la egal la egal „Y-PEER”. Se distribuie în format electronic.

Editor **Anna SUSARENCO**
Redactor **Sandina DICIANU**
Design **Oleg ZAHARCIUC**

Adresa: Casa ONU, Biroul UNFPA, str. 31 August, 131, et. IV, Chișinău, MD-2012
Tel.: 22.00.45, 21.40.02; fax: 21.40.03
www.unfpa.md